

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

06 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 mai 2018, în cauza penală privindu-i pe

Muraș Fiodor Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în s. Xxxxx, r-nul Xxxxx;

Ciorici Aurelia Xxxxx, născută la xxxxx, originară și domiciliată în s. Xxxxx, r-nul Xxxxx;

Pantileev Vasile Xxxxx, născut la xxxxx, în regiunea Xxxxx, Xxxxx, domiciliat în s. Xxxxx, r-nul Xxxxx;

Pantileev Veronica Xxxxx, născută la xxxxx, originară și domiciliată în s. Xxxxx, r-nul Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță:* 14.02.2017 - 05.02.2018;

2. *Instanța de apel:* 28.02.2018 - 29.05.2018;

3. *Instanța de recurs:* 23.07.2018 - 06.11.2018

C O N S T A T Ă:

1. Prin sentința Judecătorei Orhei, sediul Șoldănești din 05 februarie 2018, Muraș Fiodor Xxxxx, Ciorici Aurelia Xxxxx, Pantileev Vasile Xxxxx și Pantileev Veronica Xxxxx au fost achitați de învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, pe motiv că fapta inculpaților nu întrunește elementele infracțiunii.

2. Pentru a pronunța sentința instanța a constatat că, Muraș Fiodor a fost pus sub învinuire pentru faptul că, a atentat la relațiile sociale a căror existență și desfășurare normală sunt condiționate de relațiile patrimoniale și a săvârșit

acțiuni de sustragere a averii străine încredințate spre administrare în următoarele circumstanțe: activând în calitate de primar al s. Xxxxx, r-nul Xxxxx, fiind validat în funcție, prin Hotărârea Judecătoriai Șoldănești din 13 iunie 2011, în virtutea funcției deținute, având dreptul de a da dispoziție de achitare a salariului prin semnarea tabelor de salarizare și tabelor de pontaj, în perioada de timp a anilor 2012 – 2015, în urma înțelegerii prealabile și în complicitate cu directorul căminului cultural din s. Xxxxx, Ciorici Aurelia, numită în funcție în baza dispoziției nr. 1 din 02 ianuarie 2007, care în virtutea funcției deținute asigura conducerea activității instituției și avea în coordonare cu primarul Muraș Fiodor, atribuții de angajare și evidență a muncii personalului angajat, în complicitate cu Pantileev Vasile, angajat pe 0,8 unități de funcție în calitate de conducător artistic al casei de cultură Poiana și Pantileev Veronica, în interesul material al lui Pantileev Vasile și Pantileev Veronica, fără ca Pantileev Vasile să se prezinte la serviciu, aflându-se de facto peste hotarele Republicii Moldova, în perioada anului 2012 - 184 zile, în anul 2013 - 203 zile, în anul 2014 – 89 zile și în anul 2015 - 102 zile, au însușit ilegal mijloace financiare în mărime de 30.344,18 lei în calitate de salariu. Din mijloacele bănești însușite de Pantileev Veronica și Pantileev Vasile, la fel în perioada indicată adăugător la salariul calculat și achitat tot de către Primăria s. Poiana au fost achitate contribuții și asigurări sociale obligatorii în valoare de 6.483, 63 lei și prime de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă de 1.088,98 lei, prin ce au cauzat Primăriei Poiana un prejudiciu material considerabil, în valoare de 37.916,79 lei.

Pantileev Vasile, a fost învinuit de către organul de urmărire penală, că a atentat la relațiile sociale a căror existență și desfășurare normală sunt condiționate de relațiile patrimoniale și a săvârșit acțiuni de complicitate la sustragerea averii străine încredințate spre administrare, în următoarele circumstanțe: în perioada de timp a anilor 2012 - 2015, în complicitate și în urma înțelegerii prealabile cu Muraș Fiodor, care activa în calitate de primar al s. Poiana, r-nul Șoldănești, fiind validat în funcție prin Hotărârea Judecătoriai Șoldănești din 13 iunie 2011, în virtutea funcției deținute, având dreptul de a da dispoziție de achitare a salariului, prin semnarea tabelor de salarizare și tabelor de pontaj, prin înțelegere prealabilă și în complicitate cu directorul căminului cultural din s. Poiana, Ciorici Aurelia, numită în funcție în baza dispoziției nr. 1 din 02 ianuarie 2007, care în virtutea funcției deținute asigura conducerea activității instituției și avea în coordonare cu primarul Muraș Fiodor, atribuții de angajare și evidență a muncii personalului angajat, în complicitate cu Pantileev Vasile, angajat pe 0,8 unități de funcție, în calitate de conducător artistic al căminului cultural din s. Poiana, r-nul Șoldănești, în interesul material al lui Pantileev Vasile și Pantileev Veronica, fără ca Pantileev Vasile să se prezinte la serviciu, aflându-se de facto peste hotarele Republicii Moldova, în perioada anului 2012 - 184 zile, în anul 2013 - 203 zile,

în anul 2014 – 89 zile și în anul 2015 - 102 zile, au însușit ilegal mijloace financiare în mărime de 30.344,18 lei în calitate de salariu. Din mijloacele bănești însușite de Pantileev Veronica și Pantileev Vasile, la fel în perioada indicată adăugător la salariul calculat și achitat, tot de către Primăria s. Poiana, au fost achitate contribuții și asigurări sociale obligatorii în valoare de 6.483, 63 lei și prime de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă de 1.088,98 lei, prin ce au cauzat Primăriei s. Poiana, un prejudiciu material considerabil, în valoare de 37.916,79 lei.

Pantileev Veronica a fost învinuită de către organul de urmărire penală, că, a atentat la relațiile sociale a căror existență și desfășurare normală sunt condiționate de relațiile patrimoniale și a săvârșit acțiuni de complicitate la sustragerea averii străine încredințate spre administrare, în următoarele circumstanțe: în perioada de timp a anilor 2012 - 2015, în interesul material al lui Pantileev Vasile și Pantileev Veronica, în urma înțelegerii prealabile cu Muraș Fiodor, care activa în calitate de primar al s. Poiana, r-nul Șoldănești, fiind validat în funcție prin Hotărârea Judecătoriai Șoldănești din 13 iunie 2011, în virtutea funcției deținute, având dreptul de a da dispoziție de achitare a salariului prin semnarea tabelelor de salarizare și tabelelor de pontaj, prin înțelegere prealabilă și în complicitate cu directorul căminului cultural din s. Poiana, Ciorici Aurelia numită în funcție în baza dispoziției nr. 1 din 02 ianuarie 2007, care în virtutea funcției deținute asigura conducerea activității instituției și avea în coordonare cu primarul Muraș Fiodor, atribuții de angajare și evidență a muncii personalului angajat, sub pretextul angajării lui Pantileev Vasile pe 0,8 unități de funcție, în calitate de conducător artistic al căminului cultural din s. Poiana, r-nul Șoldănești, fără ca Pantileev Vasile să se prezinte la serviciu, aflându-se de facto peste hotarele Republicii Moldova, în perioada anului 2012 - 184 zile, în anul 2013 - 203 zile, în anul 2014 – 89 zile și în anul 2015 - 102 zile, au însușit ilegal mijloace financiare în mărime de 30.344,18 lei în calitate de salariu, mijloace bănești însușite de Pantileev Veronica și Pantileev Vasile. La fel, în perioada indicată adăugător la salariul calculat și achitat de către Primăria s. Poiana, au fost achitate contribuții și asigurări sociale obligatorii în valoare de 6.483, 63 lei și prime de asigurare obligatorie de asistență medicală, în sumă de 1.088,98 lei, prin ce au cauzat Primăriei s. Poiana un prejudiciu material considerabil, în valoare de 37.916,79 lei.

Ciorici Aurelia, a fost învinuită de către organul de urmărire penală, că a atentat la relațiile sociale a căror existență și desfășurare normală sunt condiționate de relațiile patrimoniale și a săvârșit acțiuni de complicitate la sustragerea averii străine încredințate spre administrare, în următoarele circumstanțe: în perioada de timp a anilor 2012 - 2015, în complicitate și în urma înțelegerii prealabile cu Muraș Fiodor, care activa în calitate de primar al s. Poiana, r-nul Șoldănești, fiind validat în funcție prin Hotărârea

Judecătoria Șoldănești din 13 iunie 2011, în virtutea funcției deținute, având dreptul de a da dispoziție de achitare a salariului prin semnarea tabelelor de salarizare și tabelelor de pontaj, prin înțelegere prealabilă și în complicitate cu șeful căminului cultural din s. Poiana, Ciorici Aurelia, numită în funcție în baza dispoziției nr. 1 din 02 ianuarie 2007, care în virtutea funcției deținute asigura conducerea activității instituției și avea în coordonare cu primarul Muraș Fiodor, atribuții de angajare și evidență a muncii personalului angajat, prin înțelegere și în complicitate cu Pantileev Vasile și Pantileev Veronica, sub pretextul angajării lui Pantileev Vasile pe 0,8 unități de funcție, în calitate de conducător artistic al căminului cultural din s. Poiana, r-nul Șoldănești, în interesul material al lui Pantileev Vasile și Pantileev Veronica, fără ca Pantileev Vasile să se prezinte la serviciu, aflându-se de facto peste hotarele Republicii Moldova, în perioada anului 2012 - 184 zile, în anul 2013 - 203 zile, în anul 2014 - 89 zile și în anul 2015 - 102 zile, au însușit ilegal mijloace financiare în mărime de 30.344,18 lei, în calitate de salariu. Din mijloacele bănești însușite de Pantileev Veronica și Pantileev Vasile, la fel în perioada indicată, adăugător la salariul calculat și achitat de către Primăria s. Poiana au fost achitate contribuții și asigurări sociale obligatorii în valoare de 6.483, 63 lei și prime de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă de 1.088,98 lei, prin ce au cauzat Primăriei s. Poiana un prejudiciu material considerabil, în valoare de 37.916,79 lei.

Acțiunile inculpaților Muraș Fiodor, Ciorici Aurelia, Pantileev Vasile și Pantileev Veronica au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 44, 191 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, *complicitatea la delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșită de două sau mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, cu folosirea situației de serviciu.*

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie recunoscuți vinovați și condamnați, în baza art. 44, 191 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal: Muraș Fiodor, la 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice sau de administrare a bunurilor materiale, pe un termen de 4 ani, cu aplicarea art. 90 Cod penal, a-i suspenda executarea pedepsei, pe o perioadă de probațiune de 4 ani, cu obligarea să nu-și schimbe domiciliul sau reședința fără consimțământul organului competent și să nu frecventeze locurile publice după orele 20:00; Pantileev V. la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice sau de administrare a bunurilor materiale, pe un termen de 4 ani, cu aplicarea art. 90 Cod penal, a-i suspenda executarea pedepsei, pe o perioadă de probațiune de 4 ani, cu obligarea să nu-și schimbe domiciliul sau reședința fără consimțământul organului competent și să nu frecventeze locurile publice după orele 20:00; Pantileev V. la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice sau de

administrare a bunurilor materiale, pe un termen de 3 ani, cu aplicarea art. 90 Cod penal, a-i suspenda executarea pedepsei, pe o perioadă de probațiune de 3 ani, cu obligarea să nu-și schimbe domiciliul sau reședința fără consimțământul organului competent și să nu frecventeze locurile publice după orele 20:00; Ciorici A. la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice sau de administrare a bunurilor materiale pe un termen de 4 ani, cu aplicarea art. 90 Cod penal, a-i suspenda executarea pedepsei, pe o perioadă de probațiune de 3 ani, cu obligarea să nu-și schimbe domiciliul sau reședința fără consimțământul organului competent și să nu frecventeze locurile publice după orele 20:00. A încasa în mod solidar de la Muraș F., Pantileev V., Pantileev V. și Ciorici A. suma de 37.916,79 lei în folosul Primăriei s. Poiana.

În motivarea apelului a invocat:

- prima instanță greșit a reținut că fapta inculpaților nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, deoarece probele acumulate în prezenta cauză demonstrează în acest caz, că însușirea este comisă în scop de cupiditate a lui Pantileev Veronica și Pantileev Vasile, deoarece, văzându-se în postura de pretins proprietar, Muraș Fiodor, nu face decât să realizeze atributul de dispoziție, care derivă din dreptul de proprietate;

- chiar dacă Muraș Fiodor urmărește scopul de cupiditate, el nu urmărește totuși să obțină profitul material pentru sine personal. Astfel, probele acumulate în cadrul urmăririi penale și examinate în cadrul cercetării judecătorești confirmă comiterea infracțiunii de către Muraș Fiodor, Ciorici Aurelia, Pantileev Vasile și Pantileev Veronica, chiar dacă aceștia nu și-au recunoscut vina, vinovăția acestora se confirmă prin declarațiile martorilor și inculpaților.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 mai 2018, a fost admis și din oficiu, conform prevederilor art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, apelul procurorului, fiind casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Muraș Fiodor, Ciorici Aurelia, Pantileev Vasile și Pantileev Veronica au fost achitați de învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 44 - 191 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, pe motiv că fapta inculpaților nu întrunește elementele infracțiunii.

5. În motivarea soluției, instanța de apel a menționat, că la pronunțarea sentinței, instanța de judecată eronat i-a achitat pe Muraș Fiodor, Ciorici Aurelia, Pantileev Vasile și Pantileev Veronica de învinuirea adusă în baza art. 191 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, pe motiv că fapta inculpaților nu întrunește elementele infracțiunii or, potrivit rechizitoriului, inculpaților le-a fost înaintată învinuirea în baza art. 44-191 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal și nu în baza art. 191 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal. Astfel, nici una din probele

acumulate la urmărirea penală și cercetate în ședințele instanțelor de fond, nu au confirmat vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii imputate lor.

Așadar, instanța de apel, analizând probatoriul administrat în cauza, a conchis că, faptele lui Muraș Fiodor, Ciorici Aurelia, Pantileev Vasile și Pantileev Veronica, formal conțin semnele infracțiunii prevăzute de art. 44-191 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, complicitatea la delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșită de două sau mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, cu folosirea situației de serviciu, însă, ținând cont de faptul că Pantileev Veronica a îndeplinit atribuțiile de conducător artistic al casei de cultură s. Poiana, în lipsa lui Pantileev Vasile, în urma accepției verbale a fostului șef al Secției Cultură raionul Șoldănești – Grigore Zănoaga, că Pantileev Veronica avea pregătirea necesară și studii respective pentru îndeplinirea obligațiilor funcționale ale unui conducător artistic; că sub conducerea ei activitatea artistică a casei de cultură s. Poiana era la nivel înalt, fiind de mai multe ori apreciată cu distincții diferite – instanța de apel a apreciat faptele lui Muraș Fiodor, Ciorici Aurelia, Pantileev Vasile și Pantileev Veronica ca fiind lipsite de importanță și care nu prezintă gradul prejudiciabil al unei infracțiuni, prin prisma art. 14 alin. (2) și art. 15 Cod penal.

Prin urmare, instanța de apel a reținut că, potrivit rechizitoriului, Muraș Fiodor, Ciorici Aurelia, Pantileev Vasile, Pantileev Veronica sunt învinuiți de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 44-191 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, după indicii, complicitatea la delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșită de două sau mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, cu folosirea situației de serviciu, iar potrivit art. 44 Cod penal, infracțiunea se consideră săvârșită cu participatie simplă, dacă la săvârșirea ei au participat în comun, în calitate de coautori, două sau mai multe persoane, fiecare realizând latura obiectivă a infracțiunii. Astfel, acuzarea i-a învinuit pe toți patru inculpați, că au comis complicitatea la delapidarea averii străine, însă art. 44 Cod penal, prevede participarea în comun, în calitate de coautori, a două sau mai multe persoane, prin urmare, în privința lor prevederile art. 44 Cod penal, nu sunt aplicabile, or, ei sunt învinuiți că au calitatea de complici, și nu de autori, coautori.

Dat fiind faptul că acuzarea nu a putut stabili faptul cine din inculpați, au calitatea de autor, considerându-i pe toți patru complici, instanța de apel a ajuns la concluzia că învinuirea adusă lor este ambiguă, neclară, or, complicitatea nu poate exista dacă nu există și autorat.

De asemenea, instanța de apel a stabilit, că la pronunțarea sentinței, instanța de fond eronat i-a achitat pe Muraș Fiodor, Ciorici Aurelia, Pantileev Vasile și Pantileev Veronica în baza art. 191 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, pe

motiv că fapta inculpaților nu întrunește elementele infracțiunii, deoarece potrivit rechizitoriului, inculpaților le-au fost înaintată învinuirea în baza art. 44-191 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, prin urmare, ținând cont de prevederile art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de fond urma să dispună achitarea inculpaților de comiterea infracțiunii incriminate în baza art. 44-191 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal.

La fel, instanța de apel a subliniat că, procurorul a formulat o învinuire neclară și nu a delimitat acțiunile fiecărui inculpat, nefiind indicat corect ce i se încriminează fiecăruia din ei.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar, declarat de către procuror, care invocând temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, într-un alt complet de judecată.

În motivarea recursului invocă:

- achitându-i pe inculpați, instanța de apel s-a bazat doar pe declarațiile acestora, fără a lua în considerare probele acuzării, care sunt indicate și ca motive ale apelului procurorului, iar instanța de apel le-a apreciat eronat, fiind respinse fără o motivare plauzibilă sau bazată pe probe, ce ar combate învinuirea adusă inculpaților, astfel încălcând prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală;

- deși instanța de apel a constatat că faptele comise de inculpați, conțin semnele infracțiunii prevăzute de art. 44-191 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, însă ținând cont că Pantileev Veronica a îndeplinit atribuțiile de conducător artistic al casei de cultură Poiana, în lipsa lui Pantileev V., în urma accepției verbale a fostului șef al Secției Cultură raionul Șoldănești, Zănoaga G., că Pantileev Veronica avea pregătirea necesară și studii respective, pentru îndeplinirea obligațiilor funcționale ale unui conducător artistic, că sub conducerea ei activitatea artistică culturală a casei de cultură Poiana era la nivel înalt, fiind de mai multe ori apreciată cu distincții diferite, conchide că faptele lui Muraș F., Ciorici A., Pantileev Vasile și Pantileev Veronica, sunt lipsite de importanță și nu prezintă gradul prejudiciabil al unei infracțiuni;

- instanțele de fond nu au luat în considerație declarațiile reprezentantului părții vătămate, martorilor, cât și probele acuzării, ținând cont doar de declarațiile părții apărării;

- nu a fost prezentată nici o probă că lipsa inculpatului Pantileev Vasile de la serviciu, a fost coordonată cu Zănoagă G., șeful Secției Cultură raionul Șoldănești;

- inculpații Muraș F. și Ciorici A. dintr-un sentiment de grațitudine față de Pantileev Vasile și Pantileev Veronica, care se implica activ în organizarea manifestațiilor culturale ale Căminului cultural al Primăriei s. Poiana, având posibilitate de a dispune, sub un temei aparent legal, achitarea salariului lui

Pantileev Vasile, au întreprins acțiuni comune cu acesta în scopul transmiterii sumei respective către Pantileev Vasile și Pantileev Veronica;

- instanța de apel, având dreptul să caseze sentința atacată, nu a supus unei noi aprecieri probele administrate în cauza penală, astfel, încât a mers pe ideea preconcepută a primei instanțe, care a statuat asupra nevinovăției inculpaților. Instanța de apel le-a apreciat probele acușării eronat, fiind încălcate prevederile art. 101 alin.(1) Cod procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, avocatul Sandu S. în numele inculpaților Pantileev Vasile și Pantileev Veronica a depus referință privind opinia asupra recursului declarat, solicitând respingerea acestuia ca inadmisibil, deoarece recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, iar instanțele de fond au luat în considerație declarațiile reprezentantului părții vătămate și martorilor, au examinat probele prezentate de acușare, însă acestea nu coroborează și nu sunt plauzibile.

8. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

În această ordine de idei, rațiunea și finalitatea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Soluția instanței de recurs se fundamentează, în drept, pe prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, când eroarea admisă nu poate fi corectată la această etapă a procedurilor.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze total, atunci când se constată admiterea erorilor de drept, de natură să afecteze echitatea desfășurării procesului și care au avut drept consecință adoptarea unei hotărâri contradictorii și nemotivate.

Totodată, Colegiul evidențiază și prevederile art. 414 Cod de procedură penală, în care se stipulează asupra căror chestiuni de fapt și de drept urmează să se expună instanța, la etapa judecării cauzei în procedura de apel.

În particular, la chestiunile de fapt se atribuie următoarele aspecte: dacă fapta reținută a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Relevant este de specificat în acest context că, hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Deci, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urma să expună în hotărârea adoptată situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și să formuleze niște concluzii temeinice, cu suport probator, privitor la vinovăția sau nevinovăția inculpaților.

Însă, contrar celor stipulate de legea procesual-penală, în cauza deferită judecătii instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate exhaustiv de legislator.

Reieșind din sumarul recursului declarat de procuror, se constată că acesta este întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, invocând următoarele cazuri de casare: *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*, fapt ce a dus la pronunțarea unei soluții neîntemeiate de achitare a inculpaților, de învinuirea adusă în baza art. 44-191 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal. Criticele autorului recursului, în esență, se referă la faptul că instanța de apel a adoptat soluția de achitare a inculpaților, fără o apreciere corespunzătoare a totalității probelor administrate la caz, care confirmă vinovăția lui Muraș Fiodor, Ciorici Aurelia, Pantileev Vasile și Pantileev Veronica, în faptele imputate de către partea acuzării.

Verificând criticele expuse de titularul cererii de recurs, în raport cu lucrările cauzei, Colegiul penal lărgit constată că acestea sunt întemeiate. În cele din urmă, de către instanța de apel au fost formulate unele concluzii nefondate, iar prin aceasta, inter alia, fiind încălcată obligația instanței de

motivare a hotărârii judecătorești, care face parte din setul garanțiilor subsecvente procesului echitabil, fapt prin care s-a admis eroarea de drept prescrisă de pct. 6) din art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

Pentru a statua asupra acestei concluzii, Colegiul penal lărgit evidențiază într-un prim aspect faptul, că principala problemă adusă în discuție pe orice cauză penală se referă la vinovăția sau nevinovăția persoanei deferite judecății, în raport cu faptele infracționale imputate acesteia prin rechizitoriu. Prin urmare, atunci când unei persoane i se impută săvârșirea unei fapte penale și i se aduce o acuzație în acest sens, aceasta trebuie să fie bazată pe probe pertinente, veridice și concludente, care ar dovedi, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost comisă anume de inculpat. Pentru a conchide asupra celor expuse, probatoriul administrat în cauză urmează a fi apreciat după intima convingere a judecătorului, care trebuie să se bazeze pe prevederile legii procesual-penale și pe analiza coroborată a tuturor probelor sub toate aspectele, complet și obiectiv.

Efectuând o analiză textuală a părții motivante a deciziei instanței de apel se deduce, că aceasta nu cuprinde relevarea considerentelor ce ar fi clare și întemeiate legal asupra concluziilor formate în rezultatul verificării sentinței contestate de apelant, în raport cu motivele invocate și circumstanțele reale ale acestei cauze.

Deci, în speță, este necesar ca în mod judicios, cu o argumentare temeinică și suficientă, să fie rezolvate problemele de drept apărute în cadrul judecării, cu excluderea contradicțiilor și incertitudinilor existente, având în vedere că, lipsa unei motivări corespunzătoare dintr-o hotărâre judecătorească afectează grav echitatea acestei proceduri.

Astfel, verificând asupra principiului respectării normelor de drept procesual menționate, Colegiul constată că, potrivit rechizitoriului inculpații au fost învinuiți de către organul de urmărire penală de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 44, 191 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, *complicitatea la delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșită de două sau mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, cu folosirea situației de serviciu*, însă prima instanță a adoptat o sentință prin care inculpații Muraș Fiodor, Ciorici Aurelia, Pantileev Vasile și Pantileev Veronica, au fost achitați de învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, pe motiv că fapta inculpaților nu întrunește elementele infracțiunii.

Prin urmare, nefiind de acord cu soluția adoptată de către prima instanță, procurorul a atacat sentința cu apel. La rândul său, instanța de apel, rejudecând cauza, a adoptat o soluție, prin care a admis apelul declarat, inclusiv din oficiu, în conformitate cu prevederile art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, fiind casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Muraș

Fiodor, Ciorici Aurelia, Pantileev Vasile și Pantileev Veronica au fost achitați de învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 44, 191 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, din motiv că fapta inculpaților nu întrunește elementele infracțiunii.

În cele din urmă, instanța de apel a opinat, că *„faptele lui Muraș Fiodor, Ciorici Aurelia, Pantileev Vasile și Pantileev Veronica, formal conțin semnele infracțiunii prevăzute de art. 44-191 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, complicitatea la delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșită de două sau mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, cu folosirea situației de serviciu, însă, ținând cont de faptul că Pantileev Veronica a îndeplinit atribuțiile de conducător artistic al casei de cultură s. Poiana, în lipsa lui Pantileev Vasile, în urma accepției verbale a fostului șef al Secției Cultură raionale Șoldănești – Grigore Zănoaga; că Pantileev Veronica avea pregătirea necesară și studii respective pentru îndeplinirea obligațiilor funcționale ale unui conducător artistic; că sub conducerea ei activitatea artistică a casei de cultură s. Poiana era la nivel înalt, fiind de mai multe ori apreciată cu distincții diferite, Colegiul penal conform prevederilor art. 14 alin. (2) Cod de procedură penală, conchide că faptele lui Muraș Fiodor, Ciorici Aurelia, Pantileev Vasile și Pantileev Veronica sunt lipsite de importanță și nu prezintă gradul prejudiciabil al unei infracțiuni.”*

În continuare, tot în partea motivată, instanța de apel ajunge la o altă concluzie diametral opusă, menționând, că *„dat fiind faptul că acuzarea nu a putut stabili cine din inculpații menționați, au calitatea de autor, considerându-i pe toți patru complici, Colegiul penal ajunge la concluzia că învinuirea adusă lor este ambiguă, neclară, or complicitatea nu poate exista dacă nu există și autorat.”*

Totodată, în susținerea concluziilor privind achitarea inculpaților, instanța de apel a mai menționat, că: *„procurorul a formulat o învinuire neclară și nu a delimitat acțiunile fiecărui inculpat, nefiind indicat corect ce i se incriminează fiecărui din ei”*

Deci, reieșind din concluziile expuse mai sus, de către instanța de apel în motivarea soluției adoptate, Colegiul penal lărgit constată că acestea sunt contradictorii, adică pe de o parte, se reține că faptele lui Muraș Fiodor, Ciorici Aurelia, Pantileev Vasile și Pantileev Veronica, formal conțin semnele infracțiunii prevăzute de art. 44-191 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, însă în lipsa gradului prejudiciabil al infracțiunii, consideră necesar de a-i achita pe aceștia, pe motiv că faptele lor nu întrunesc elementele infracțiunii, iar pe de altă parte se statuează de către aceeași instanță, că învinuirea nu este clară. Astfel, Colegiul penal lărgit apreciază concluziile instanței de apel menționate supra, ca fiind confuze și care nu se conciliază reciproc.

De asemenea, în argumentarea soluției privind achitarea lui Muraș Fiodor, Ciorici Aurelia, Pantileev Vasile și Pantileev Veronica, instanța de apel descriind probele, a reținut că, *„probele coroborează cu declarațiile inculpaților și a*

martorilor expuse supra, și demonstrează faptul că practic tot lucrul cultural al conducătorului artistic în sat, în lipsa lui Pantileev Vasile, îl organiza și executa Pantileev Veronica, or s-a constatat faptul că deși Pantileev Veronica, formal se afla în concediul de îngrijire a copilului, dânsa îl ajuta pe soțul său Pantileev Vasile, iar când ultimul pleca peste hotare, dânsa continua lucrul în lipsa lui, cu acceptul Primarului Muraș F. și directorului casei de cultură Ciorici A., iar acest fapt de asemenea fiind coordonat și cu Zănoagă G., șeful Secției Cultură raionul Șoldănești”.

Astfel, Colegiul constată că, din declarațiile tuturor părților audiate și materialele cauzei descrise în decizie, instanța de apel a analizat și a apreciat doar declarațiile inculpaților, fără a evalua celelalte probe și fără a efectua o analiză a acestora, cu aprecierea fiecărei probe în parte, cu expunerea asupra admisibilității sau inadmisibilității probei, ignorând totalmente probele administrate la caz, precum și în instanța de apel. Într-o hotărâre este necesar nu numai de a reda declarațiile participanților la proces, dar și de a expune esența acestor depoziții și legătura lor cu conținutul altor probe care în ansamblu confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse.

La acest capitol Colegiul remarcă că, în instanțele de fond au fost examinate următoarele probe și anume:

- declarațiile reprezentantului părții vătămate Negruță N., din care rezultă că, a coordonat cu Secția culturală Șoldănești, ca să fie angajat Pantileev Vasile, dar mai mult să lucreze Pantileev Veronica, lucrul a fost făcut la un nivel înalt, se poate vedea prin meritele ce au fost pe perioada dată. Nu a fost angajată Pantileev Veronica, deoarece se afla în concediu de maternitate la acel moment. Cunoaște cu certitudine că Pantileev Vasile pleca peste hotare la lucru, dar pe atunci nu era în funcția de primar ca să angajeze și să elibereze persoane de la lucru;

- declarațiile martorului Ștefîrță A., din care reiese că, la primirea salariului uneori se prezenta Pantileev Veronica, iar alteori se prezenta și Pantileev Vasile, mai des se prezenta Pantileev Veronica;

- declarațiile martorului Chireu E., din care se atestă că la primirea salariului pentru Pantileev Vasile, se semna în tabel Pantileev Veronica. De fiecare dată adresarea de a elibera banii soției, era verbal efectuată din partea lui Pantileev Vasile, acceptau aceasta, deoarece sunt oameni din sat și se cunosc bine;

- declarațiile martorului Zavidei A., care a declarat că, au fost cazuri când Pantileev Vasile nu era la serviciu, dar era prezentă soția lui Veronica. Cunoaște ca Pantileev Vasile se mai ducea peste hotare la lucru, iar când acesta era plecat peste hotare, ca conducător artistic la festivaluri, era menționată Pantileev Veronica;

- declarațiile martorului Roșca V., care a menționat că, șefa casei de cultură nu i-a reproșat niciodată Veronicăi Pantileev, faptul că soțul ei Pantileev Vasile nu se află la serviciu;

- declarațiile martorului Șveț V., care a relatat că, controlul din 07 aprilie 2017, a fost inopinat, în temeiul plângerii depuse de către Pantileev Veronica, care a invocat faptul că, pe perioada când soțul, Pantileev Vasile, se afla peste hotarele țării, aceasta a lucrat în locul lui. Salariul pentru muncă i-a fost stabilit lui Pantileev Vasile, iar în urma controlului de la Direcția Financiară și Revizie Bălți, li s-a solicitat să restituie suma achitată în calitate de salariu, iar pentru munca prestată de dumneaei nu i-a fost achitat, aceasta a invocat în plângere;

- sesizarea Inspecției Teritoriale de Muncă Orhei din 11.08.2015, prin care a informat că în urma unui control s-a depistat că, angajatului căminului cultural Poiana, Pantileev Vasile, incorect i-a fost achitat salariul, pentru munca neprestată de către el;

- informația eliberată de către Primăria s. Poiana, r-nul Șoldănești din 09.02.2016, privitor la calculul efectuat la salariu pentru zilele lipsă de la serviciu, a conducătorului artistic Pantileev Vasile;

- actul inspectării financiare tematice efectuate la Primăria s. Poiana, r-nul Șoldănești, prin care s-a confirmat că neîntemeiat au fost calculate și achitate mijloacele financiare, în sumă totală de 37.916,79 lei;

- procesul-verbal de ridicare din 26 decembrie 2016, prin care au fost ridicate tabelele de pontaj și tabelele de salarizare din perioada cât Pantileev Vasile, a primit neîntemeiat salariul, aflându-se peste hotare;

- procesul-verbal de examinarea a obiectului din 27 decembrie 2016, prin care au fost examinate tabelele de salarizare, din perioada în care lui Pantileev Vasile i-a calculat și achitat neîntemeiat salariul, el de facto aflându-se peste hotare.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel nu a luat în considerație aceste declarații, cât și probele materiale prezentate de către partea acuzării, apreciind prioritar declarațiile inculpaților, care au dreptul de a nu se autoincrimina, în rest doar descriind celelalte probe, fără o evaluare în cumul a acestora și fără să motiveze admiterea unor probe sau respingerea altora.

Astfel, reieșind din probele puse la baza achitării inculpaților în baza art. 44, 191 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, fără a fi combătute în urma analizei în raport cu alte probe, în viziunea Colegiului concluziile instanței de apel despre achitarea inculpaților, pe motiv că fapta acestora nu întrunește elementele infracțiunii, sunt incerte, lăsând loc de interpretări, adică fiind unele injuste.

Mai mult, Colegiul penal lărgit menționează că, deși procurorul nefiind de acord cu concluzia primei instanțe, în apel a adus un șir de argumente, printre care și faptul că nu s-a dat aprecierea tuturor probelor administrate la caz, ce în cumul confirmă în opinia lui, vinovăția inculpaților conform învinuirii înaintate și consideră că acțiunile acestora urmează a fi încadrate, conform prevederilor

art. 44, 191 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, însă instanța de apel nu le-a supus unei analize desfășurate și minuțioase.

Astfel, Colegiul penal lărgit conchide că, instanța de apel, ignorând un cumul de probe administrate la dosar, a admis și a apreciat prioritar numai declarațiile inculpaților, care și au fost puse la baza hotărârii de achitare, în privința lui Muraș Fiodor, Ciorici Aurelia, Pantileev Vasile și Pantileev Veronica, astfel expunându-se doar asupra cărorva probe, fără o analiză în cumul a tuturor probelor prezentate de părți, neilucidând faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date.

În opinia instanței de recurs, instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanța de apel și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și nemotivate.

Rezumând cele menționate, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să motiveze admiterea unor probe sau respingerea altora (art. 394 alin. (1) pct. 2 Cod de procedură penală). Contrar acestor stricte prevederi legale instanța de apel selectiv a apreciat câteva probe, ignorând restul probelor, fără să le aprecieze pe fiecare în parte și să se expună asupra admisibilității sau inadmisibilității lor, expunând temeiul respectiv și argumentând clar concluziile în decizia adoptată.

Din considerentele expuse, Colegiul penal statuează, că decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de insuficiență și contradicții în partea motivării soluției adoptate, ceea ce este incident cazului de casare invocat în speță și prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar erorile admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul, cu încălcarea prevederilor procesuale-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

În asemenea condiții, instanța de recurs conchide de a admite recursul ordinar declarat la caz, iar decizia instanței de apel urmează a fi casată total cu remiterea cauzei în instanța de apel la rejudecare, în alt complet de judecători.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale

invocate în cererile de apel și recurs; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea o evaluare cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, respectiv în caz de adoptare a unei concluzii de vinovăție sau nevinovăție a inculpaților, să emită o soluție clară, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Se admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 mai 2018, în cauza penală privindu-i pe **Muraș Fiodor Xxxxx, Ciorici Aurelia Xxxxx, Pantileev Vasile Xxxxx, Pantileev Veronica Xxxxx** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la data de 06 decembrie 2018.

Președinte	Timofti Vladimir
Judecător	Cobzac Elena
Judecător	Toma Nadejda
Judecător	Țurcan Anatolie
Judecător	Boico Victor